

Leyla Əliyeva COP29 çərçivəsində dəniz canlılarına dair panel müzakirələrində iştirak edib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA (Ətraf Mühitin Mühafizəsi Naminə Beynəlxalq Dialoq) İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva IDEA İB və "Great Whale Conservancy" təşkilatının əməkdaşlığı çərçivəsində həyata keçirilən "Dəniz ekosisteminin sağlamlığında və iqlim dəyişikliyinə azaldılmasında dəniz məməlilərinin rolu" mövzusunda panel müzakirələrində iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində təşkil olunan tədbirdə çıxış edən Leyla Əliyeva dəniz canlılarının ekoloji balans və iqlim dayanıqlılığının təmin edilməsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb.

Dünyanın ən iri məməliləri olan balinaların karbon dioksidinin atmosferdə miqdarının azaldılmasında oynadığı rolunu vurğulayan Leyla Əliyeva bildirib ki, 1985-ci ildə qüvvəyə minən müvafiq moratoriya baxmayaraq, balina ovu hələ də bir sıra ölkələr tərəfindən davam etdirilməkdədir.

Daha sonra Xəzər suitlərinin populyasiyasının XX əsrin əvvəli ilə müqayisədə 6 dəfəyə yaxın azalması panel iştirakçılarının diqqətinə çatdırılıb.

IDEA tərəfindən ötən 13 il ərzində icra olunan fəaliyyətləri toxunan Leyla Əliyeva gənclər və gənclər auditoriyası üçün həyata keçirilən məlumatlandırma tədbirləri, könüllülərin iştirakı ilə baş tutan sa-



hıyanı ərazilərin təmizlənməsi aksiyaları, balıq körpələrinin suya buraxılması və Xəzər dənizinin unikal biomüxtəlifliyinin qorunmasına yönələn bir sıra digər tədbirləri qeyd edib.

Panel müzakirələrinin davamında "Great Whale Conservancy" təşkilatının təsisçisi və direktoru Maykl Fişbax və Həsən boy Zordabi adına Təbiət Tarixi Muzeyinin baş direktoru Tariyel Eybatov müxtəlif dəniz canlıları, o cümlədən balinaların və suitlərin dəniz ekosistemi üçün əhəmiyyəti və su hövzələrinin çirklənməsinin ətraf mühitə təsiri barədə tədbir iştirakçılara ətraflı məlumat veriblər.

IDEA ilə ICESCO arasında niyyət protokolu imzalanıb

Noyabrın 19-da BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində İslam Dünyası Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (ICESCO) ilə IDEA (Ətraf Mühitin Mühafizəsi Naminə Beynəlxalq Dialoq) İctimai Birliyi arasında niyyət protokolu imzalanma mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, protokol IDEA İB-nin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva və ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Maliki tərəfindən imzalanıb.

Niyyət protokolu məqsədi iqlim dəyişmələri ilə mübarizə sahəsində ICESCO ilə IDEA arasında ikitərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsi, ətraf mühitin qorunmasına yönələn tədbirlərdə birgə iştirak və hər iki təşkilatın fəaliyyət istiqamətləri ilə uyğunlaşdırılma digər müvafiq fəaliyyətlərinin müstəqil icrasından ibarətdir.

Hər iki təşkilat ICESCO-ya üzv dövlətlərdə ətraf mühitin mühafizəsi, torpağın deqradasiyasının qarşısının alınması, qida və su təhlükəsizliyinin təmin olunması, məlumatlandırma işlərinin aparılması, birgə tədqiqat işləri və pilot



layihələrin həyata keçirilməsi, gənclərin və könüllülərin iştirakçılığının artırılması, mübadilə proqramlarının icrası, eləcə də bilik və ən yaxşı təcrübələrin paylaşılması istiqamətində əməkdaşlığın genişləndirilməsinə dair razılığa gəliblər.

Görüş iştirakçıları IDEA ilə ICESCO arasında əməkdaşlıq əlaqələrinin bundan sonra da inkişaf etdirilməsinə inandıklarını bildirərək birgə fəaliyyətlərin genişləndirilməsinin İslam dünyası ölkələrində iqlim dayanıqlılığının təmin olunması naminə həmrəyliyini möhkəmləndirilməsi və daha səmərəli birgə layihələrin icra olunmasına mühüm töhfə verəcəyini qeyd ediblər.

Heydər Əliyev Mərkəzində "Yer kürəsi uşaqların gözü ilə" fotosərgisi açılıb

Leyla Əliyeva "yaşıl zona"da balıq körpələrinin suya buraxılmasında iştirak edib



Noyabrın 18-də Heydər Əliyev Mərkəzində "Yer kürəsi uşaqların gözü ilə" adlı beynəlxalq fotomüsabiqənin qalibləri mükafatlandırılıb və fotosərgisi açılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə Prezidentin köməkçisi Anar Ələkbərov, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva, Bakı Media Mərkəzinin rəhbəri Arzu Əliyeva, ICESCO-nun Baş direktoru Salim bin Məhəmməd əl-Maliki, tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri iştirak ediblər.

Layihə IDEA (Ətraf Mühitin mühafizəsi Naminə Beynəlxalq Dialoq) İctimai Birliyinin, COP29 Azərbaycan Əməliyyat Şirkətinin dəstəyi və "Reza Visual Academy" assosiasiyasının təsisçisi, tanınmış fotoqraf Reza Deqatinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilib.

Tədbirdə çıxış edən Leyla Əliyeva bildirib ki, bu sərgi planetimizin gözəlliklərini və onun üzvləşdiyi çağırışları uşaqların gözü ilə nümayiş etdirir. "Onların baxışlarında mərhəmət, anlayış və həssaslıq var. Mən düşünürəm ki, hər birimizdə təbiəti mühafizə etmək istəyi mövcuddur. Biz bu hissə dünyaya gəlirik, ancaq vaxt keçdikcə bunu unuduruq. Bu sərgi bizə ayaq saxlamağı, dərinləndirilməyi, təbiəti və həyatı hiss etməyi bir daha xatırladır. Uşaqlar təkə bizim gələcəyimiz deyil, onlar

həmçinin bizim bu günümüzdür. Yalnız uşaqlar bu günə yaşamağı bacarırlar".

Layihənin təşəbbüskarı tanınmış fotoqraf Reza Deqati deyib ki, bu sərginin məqsədi balıcaqların gözü ilə dünyanın diqqətini təbiətə, onu sevməyə və qorumağa yönəltməkdir. Müsabiqə ikinci dəfədir təşkil olunur. "Biz Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə bu mövzuya müraciət etdik. Qısa zamanda dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan yüzlərlə uşaq bu təşəbbüse qoşuldu. Uşaqlar öz fotoları ilə təbiəti sevdiklərini və onu qorumağın vacib olduğunu hər kəsin bir daha diqqətinə çatdırırlar" deyən R.Deqati əlavə edib ki, 60 ilə yaxındır bu sənətlə məşğul olmasına baxmayaraq, azyaşlı uşaqların təbiət mövzusunda çəkdiyi fotosəkillər onu heyranlandırır. "Biz bu şəkilləri böyüklərə göstərdik ki, görsünlər uşaqlar nə deyirlər. Gəlin, uşaqların sözlərinə baxaq. Çünki onlar hamını təbiəti sevməyə və qorumağa çağırır. İnanıram ki, hər kəs onların bu çağırışına həssaslıqla yanaşacaq", - deyir o bildirib.

Tədbirdə iştirak etməkdən məmnunluq duyduğunu vurğulayan BMT-nin Azərbaycanı rezident-əlaqələndiricisi Vladanka Andreyeva qeyd edib: "Biz buraya gənclərə və körpələrə sağlam planeti necə təmin etmək öhdəliyimizi müzakirə etmək üçün toplaşmışıq. IDEA İctimai Birliyi ilə uşaqların, eyni zaman-

da BMT-nin dostu olan Rezanın iştirakı ilə birgə səylərin bir hissəsi olmaqdan çox məmnunam".

Müsabiqənin münasiflər heyətinin üzvlərindən biri olmağın qürurverici olduğunu söyləyən COP29-un Azərbaycan üzrə gənclər iqlim çempionu Leyla Həsənova bildirib: "Uşaqlara, gənclərə, böyüklərə müraciət edirik ki, həmişə təbiəti sevsinlər və onu çirkləndirməkdən çəkinsinlər. Biz "yaşıl dünya"ni miras qoymaq istəyirik və uşaqlarımızın indi yaşadığımızdan daha davamlı, daha "yaşıl dünya"da yaşamaqlarını diləyirik".

Çıxışlardan sonra fotomüsabiqədə iştirak edən uşaqlara sertifikatlar təqdim olub. Sonra iştirakçılar "Yer kürəsi uşaqların gözü ilə" beynəlxalq fotomüsabiqə çərçivəsində təşkil olunan sərgiyə baxıblar. Sərgidə müsabiqə qaliblərinin və digər iştirakçıların əsərləri nümayiş etdirilib.

Qeyd edək ki, oktyabrın 11-dən noyabrın 2-dək 18 yaşadək uşaqlar və yeniyetmələr arasında keçirilən fotomüsabiqənin məqsədi iqlim məsələləri ilə bağlı məlumatlılığı artırmaq, eyni zamanda gəncləri təbiətin gözəlliyi, çirklənmə və iqlim dəyişmələrinin yaratdığı problemlərlə bağlı öz baxışlarını bölüşməyə dəvət etməkdir.

"Mən təbiəti sevirəm, çirklənmədən qorxuram" şüarı altında keçirilən və 3000-dək fotonun

təqdim olunduğu müsabiqədə ümumilikdə 14 namizəd mükafatlandırılıb.

10-18 yaş kateqoriyası üzrə Filippin, Şri-Lanka və Maltadan olan üç namizəd müvafiq olaraq birinci, ikinci və üçüncü yeri layiq görülüb. Eyni kateqoriya üzrə Banqladeş, Böyük Britaniya, İran, İrlandiya və Myanmadan olan 5 fotoqraf isə yaradıcı və düşündürücü fotosəkillərinə görə fəxri mükafatlar təqdim edilib.

10 yaşadək kateqoriya üzrə isə Fransa, İran, İsviçrə və Türkiyədən olan beş finalçı mükəmməl təqdimatlarına görə, Azərbaycandan olan fotoqraf isə ev sahibi kateqoriyasında münasiflər heyəti, "Reza Visual Academy", "Degati Agency" və "Webistan" təşkilatları tərəfindən xüsusi mükafatlara layiq görülüb.

Müsabiqəyə Azərbaycanla yanaşı, 50 ölkədən - ABŞ, Almaniya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Böyük Britaniya, Çin, Danimarka, Fransa, İsviçrə, İtaliya, Kanada, Norveç və digər ölkələrdən iştirakçılar qatılıb. Namizədlərin müsabiqəyə təqdim etdikləri fotolar iqlim dəyişmələri ilə bağlı məlumatlılığın artırılması, problemin həlli yollarının vurğulanması və planetimizi qorumaq naminə məsuliyyət hissini bölüşmək kimi mövzuları əhatə edib.



Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA (Ətraf Mühitin Mühafizəsi Naminə Beynəlxalq Dialoq) İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyeva "LU-MUN Holding" şirkətinin təşkilatçılığı ilə BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində təşkil olunan balıq körpələrinin suya buraxılmasında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "yaşıl zona"da onlayn yayımlanan aksiya çərçivəsində 50 min nəfər və Xəzər qızılbaltı körpələri suya buraxılıb. Aksiya Neftçalının Yenikənd kəndində təşkil olunub.

Qeyd edək ki, həmin tədbir endemik balıq növlərinin biomüxtəlifliyinin qorunmasına töhfə vermək məqsədilə həyata keçirilib.



Xarabalıqlardan dirçəldilən Ağdam



"Ruhlar şəhəri"nin yerində "smart" yaşayış məntəqəsi salınır

*Bu görünən Ağdamdı,
Ağ damdı, qara damdı,
Yollarına baxmaqdan
Gözlerimə qan damdı!*

- Otuz il Ağdama uzaqdan baxdıq!
- Otuz il Ağdama həsrətə baxdıq!
- Otuz il Ağdama ümidlə baxdıq!

Geriyə qayıdacağımıza, doğma yurda yenidən sahib çıxacağımıza heç vaxt inanamız itirmədik!

Bəlkə də itirmək istəmədik.

*Həm də elə bildik ki, geriyyə qayıdanda Ağdamı olduğu kimi görəcəyik...
Qoyub gəldiyimiz kimi görəcəyik...
Bir-birindən yaraşlıqlı evləri...
Güllü, çiçəkli bağ-bağçaları...
Geniş asfalt küçələri, fəvvarəli meydanları...*

Qarabağın baş qapısı, alınmaz qalası kimi...
Heyhat!



Bura "ruhlar şəhəri"nə çevrilmişdir! Vətəndən ayrıla bilməyən, Vətəni ağır günlərdə tək qoymaq istəməyən ruhların dolaşdığı şəhərə!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Azərbaycan xalqına verdiyi vədini şəərə yerinə yetirdi, Ermənistanı qarşısında diz çökdürərək torpağı mürdar ləpirlərdən təmizlədi!

İktisadik Qarabağ münaqişəsinə əbədlilik son qoydu!

Torpaq əsl sahiblərinə qaytarıldı! İndi isə cənab İlham Əliyev Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru yenidən tikib quraraq əsl sakinlərinin geriyyə dönmüsünü təmin edir!

- Ağdam kərpic-kərpic tikilir, mərtəbə-mərtəbə ucaltır.
- Ağdam ev-ev böyüyür, küçə-küçə genişlənir, yeni məhəllələr salınır.
- Ağdama su, elektrik çəkilir, qazlaşdırma aparılır.
- Ağdamda məktəblər, uşaq bağçaları inşa olunur, yeni iş yerləri açılır.
- Köhnə Ağdama bənzəməyən "smart" tipli müasir yaşayış məntəqəsi yaradılır.

Ağdam yeni baş plan əsasında tikilir! Baş müəllifi Prezident İlham Əliyev sayılan baş plan əsasında!

Bu baş planda nələr yoxdur?! "Dünyanın harasında şəhərsalma sahəsində yaxşı varsa, ondan Ağdamda

da olmalıdır!" - dövlət başçısı İlham Əliyevin tapşırığıdır!

Ağdam Qarabağın ən böyük və ən gözəl guşəsi, respublikamızın dördüncü şəhəri olmalıdır - bu da Prezidentimizin göstərişidir!

Bir neçəsini xatırladıq:

Baş planda öz əksini tapan bütün istək və tapşırıqlar bir-bir həyata keçirilməkdədir.

- Bütün parkları, bağları, yaşıllıqları məhv edilmiş Ağdamda dağıstü park, xiyaban və istirahət guşələri yaradılacaqdır;
- Şəhər daxilində 79 kilometr uzunluğunda xüsusi velosiped yolu çəkiləcəkdir;
- Motorlu qayıqlar üzəcək iki kilometrlik su kanalları olacaqdır;
- Süni şalələlər və göllər şəhərin bəzəyinə çevriləcək, ona sərnişlik və gözəllik gətirəcəkdir;
- Küçələrlə ən müasir, təkərsiz tramvaylar şütyəcəkdir;
- Ağdam-Baki yolunun 45 kilometrini birinci dərəcəli olacaq, gecələr işıqlandırılacaq;
- Dəmir yolu xətti və dəmir yolu stansiyası rayona müasir sərnişin qatarlarının gəlişinə imkan verəcəkdir!

Baş plandakılar sürətlə və sistemli şəkildə reallaşdırılır!

"Ruhlar şəhəri"nin sakinləri bizi düz 27 il gözlədilər!

Yorulmadan, usanmadan, ümidlərini itirmədən gözlədilər!

Bildilər ki, gedər dünya belə qalmaz! Bildilər ki, qudurmuşun da cəzasını verən tapılar!

Bildilər ki, nə vaxtsa İlahi ədalət öz yerini tutacaqdır! Elə də oldu!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev "dəmir yumruğu"u ilə Tanrının İlahi ədalətini bərpa etdi!

Ədalətin öz yerini alması ilk görünən və bilənər də "ruhlar şəhəri"ndə yorulmadan dolaşan, qisas gününü gözləyən şəhid ruhları oldu!

Bizim geriyyə dönmüşümüə ən çox sevinən, Ağdam xarabalıqlarında bizi şadyanlığla qarşılayanlar da şəhid ruhları oldu!

Bu gün onlar da şadırlar!

Ağdamın küllüklər içərisindəndən dirçəldilməsinə, yeni Ağdamın salınmasına sevincə və razılıqla tamaşa edirik!

Allah sizlərə rəhmət etsin, şəhidlərimiz!

◆ ◆ ◆
Şəhərlərin də tale yazısı, tale qisməti olur.

Eramızın əvvəlindən bu günədək baş verənlər tarix kitablarında qalır.

Hərçün alınmaz qalalara çevrilib, hərçün süqut edən yaşayış məntəqələri, bəzən yandırılıb dağıdıldıqdan sonra yenidən zühür edən şəhərlər çox olub.

Kiçik Ağdam da böyük oyunların qurbanına çevrilən yaşayış məntəqələrindən biri oldu.

Məkrli planların, xəbis niyyətlərin, mürdar xislətlilərin hədəfinə tuş gələn Ağdam xaraba qoyularaq otuz il doğmalarına həsrət qaldı.

Sakinləri dərbəder düşdülər, olmanın müsbətlər çökdülər.

Vaxtsız əcəllə dünyanı tərk edənlər də çox oldu.

● Qurtuluş gününü gözlədilər...
● Xilas gününü gözlədilər...
● Qisas gününü gözlədilər...

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "dəmir yumruğu"u, müdrik siyasəti, qətiyyətli addımları sayəsində ağdamlılar yenidən Ağdama qayıdılar!

● Həsəratını çökdükləri Ağdama...
● Viran qoyulan Ağdama...
● Tezliklə dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevriləcək Ağdama...

Bu gün dostlarımız da bəldir, düşmənlərimiz də.

Kiminlə necə rəftar edəcəyimizi, bədxahlığımızı yerlərində necə oturdacağımızı yaxşı bilirik.

Düşmənlərimiz də bizi gözəl tanıyırlar. Biz süllh istəyirik!

Biz dəyərli oğul və qızlarımızın şəhid olmasını istəmirik!

Amma Vətən çağıranda canımızdan və qanımızdan belə keçməyə hazırıq!

Qarabağda və Şərqi Zəngəzürdə bir-birindən gözəl, müasir yaşayış məntəqələri salırıq!

Kimsəyə onlara kəm baxmağa, yenidən ələ keçirməyə yol vermərik!

Xam xəyallara düşünlərə 44 günlük müharibədə baş verənləri unutmamacağı tövsiyə edirik!

Qarabağı 23 mindən çox şəhid verərək geriyyə qayıtarmışıq!

*Qarabağ bizimdir!
Onu kimsə bizdən ala bilməz!
Qarabağ Azərbaycandır!*

Bəxtiyar SADIQOV

Hər yerdə mürdar erməni siması, erməni xisləti, erməni barbarlığı görünür.

Yağı düşmən fars qardaşları ilə əl-ələ verərək:

Bütün evləri, yaşayış və ictimai binaları, məktəb, bağça, muzey, kitabxana və dini ocaqları sökərək dağıtmış, dəmir, taxta materialları, qapı və pəncərələri, daşlaracan sökərək İranın tikinti materialları bazarında satıb pula çevirmişlər.

Yollar və küçələr qazılaraq ərazidən keçən su və kanalizasiya boruları oğurlanmış, küçələr dağıdılmış, bərbad vəziyyətə qalmışdır.

Meyvə bağları, hətərlərdəki ağaclar və gül kolları qırılmış, ərazini kol-kos basmışdır.

Xaraba qoyulmuş evlərdə və hətərlərdə yabani ağaclar bitmişdir.

Bir vaxtlar burada bəxtəvər insanların şad-xürrəm yaşadığından bir əlamət belə qalmamışdır.



Dünya ekoloqlarının Bakı Sammiti



COP29-dan Urban forumuna...

Dünya Azərbaycanı qlobal "yaşıl platforma" kimi qəbul edir

İndiyə qədər ölkəmiz bir çox mötəbər beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi edib və hər dəfə uğura imza atıb. BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) kimi genişmiqyaslı bir tədbirə qısa vaxtda mükəmməl hazırlaşması və bu tədbirin müvəffəqiyyətli davam etməsi də dünyanın diqqət mərkəzindədir. Ölkəmiz növbəti illərdə də qonaqlı-qaralı olacaq.



mı çərçivəsində mühüm addımlar atılır. Azad olunmuş şəhərlərə və kəndlərə yaxın üç ildə 140 min insanın köçürülməsi planlaşdırılır. Nəhəng vəsait və qüvvə tələb edən bu işləri Azərbaycan konardan bir manat belə almadan özü görür. Bu işə eyni zamanda ölkəmizin ildən-ildən artan iqtisadi gücünün daha bir əyani göstəricisidir.

Vurğulayaraq ki, bütün bunlar ölkəmizdə öz işini davam etdirən COP29-un çağırışları ilə tam səsleşir. Onu da əlavə edək ki, indi təkə Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində deyil, Tərtər rayonunun Talış kəndində, Laçın şəhəri və rayonun Zabux kəndində, Şuşa, Füzuli və Cəbrayıl şəhərlərində, Xocalıda keçmiş məcburi köçkünlər yenidən məskən salıb. Qarabağa və Şərqi Zəngəzurda indiyədək 9000-ə yaxın keçmiş məcburi köçkün dönüb.

Lakin bu gün Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə yaşayan insanların sayı oraya qayıdan məcburi köçkünlərin sayı ilə məhdudlaşmır. Belə ki, hazırda bu bölgədə aparılan bərpə-quruculuq işlərinin miqdarı bu sayın ondan qat-qat artıq olduğunu deməyə əsas verir. Çünki tunellər, aeroportların, aqroparkların tikintisinə, müxtəlif infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsinə minlərlə işçi qüvvəsi cəlb olunub. Bu gün təkə Xankəndi şəhərində 6 mindən çox insan yaşayır. Onlardan 1300-dən çoxu Qarabağ Universitetində çalışır və ya təhsil alır. Daha 500 nəfər işə Nizami Gəncəvi adına Xankəndi şəhər tam orta məktəbində işləyən və təhsil alanlardır. Ümumiyyətlə, azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən işlərdə 20 min nəfərdən çox insan çalışır. Qeyd olunan rəqəmləri ümumiləşdirsək, belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, hazırda azad olunmuş ərazilərdə təqribən 30 min insan məskunlaşıb.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"



Danfeng ZHU: "QHT-lər, təşkilatlar öz ölkələrini iqlimlə bağlı fəaliyyətə görə daha məsuliyyətli olmağa çağırmaqlıdır"

"COP29-da iştirak edən insanların bir çoxu yaxşı layihələr həyata keçirib. Düşünürəm ki, bu, bir-birimizi tanımaq, əlaqələr qurmaq üçün yaxşı fürsətdir ki, biz gələcəkdə qarşılıqlı əməkdaşlıq edə bilək".

Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlaması zamanı İqlim üzrə Qlobal Universitetlər Alyansının gənclər səfəri Danfeng Zhu deyib.

"Mən həmişə Paris Sazişi haqqında məlumat alıram. Bunun üçün beynəlxalq danışıqların praktiki təcrübəsini daha çox öyrənmək istəyirəm. COP29-da çox insanla tanış olmaq istəyirəm. Bununla yanaşı, mən də öz layihəmi inkişaf etdirmək istəyirəm. İqlim keçidində maliyyə çox vacib mövzudur. Hökumətin öz prioritetləri olduğunu düşünürəm. Hesab edirəm ki, QHT-lər, təşkilatlar öz ölkələrini iqlimlə bağlı fəaliyyətə görə daha məsuliyyətli olmağa çağırmaqlıdır", - deyər o qeyd edib.



Abdul Kader Aziz YAMEOGO: "Mən COP29-dan çox şey öyrənirəm"

"Mən Burkina-Fasodan gəlmişəm. AGRA təşkilatını COP29-da təmsil edirəm. COP29-dan gözləntilərim dünyada iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə aparmaq üçün əlaqələr qurmaqlıdır".

Bu barədə AGRA təşkilatının nümayəndəsi Abdul Kader Aziz Yameogo deyib.

"Mən artıq pavilyonları görmüşəm və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə üçün nələrdən istifadə ediləcəyini görmüşəm. Mən COP29-dan çox şey öyrənirəm", - deyər AGRA nümayəndəsi qeyd edib.

Gaşbin İdrees ALİ: "COP29-dan gözləntilərim qlobal miqyasda qəbul olunan qərarların yerinə yetirilməsidir"

"COP29-dan gözləntilərim qlobal miqyasda qəbul olunan qərarların yerinə yetirilməsidir. Bütün dünyada iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə ehtiyac duyulan maliyyənin miqdarı artırılmalıdır. Düşünürəm ki, həssas ölkələrə bu cür olmayan ölkələrdən fərqli davranılmalıdır".

Bu sözləri İraqın yerli "Əsəd" təşkilatının həmtəsisçisi və prezidenti Gaşbin İdrees Ali söyləyib.

İqlimlə bağlı layihələr üçün çoxlu dəstək və vəsaitin qazandırılması üçün diqqətə çatdırılan qonaq bununla bağlı müzakirələrə şərait yaratdıqlarına görə COP29-un təşkilatlarına minnətdarlığını bildirib.

"Biz öz dizaynlarımızı, layihələrimizi və ideyalarımızı COP29-da nümayiş etdiririk. Düşünürəm ki, bununla biz iqlimlə bağlı qlobal fəaliyyətə sətörünə dəstək verə bilək", - deyər o əlavə edib.



Azərbaycanın nümunəvi evsahibliyi



Azərbaycanın yüksək peşəkarlıqla evsahibliyi etdiyi COP29 şəffaf və inklüziv şəraitdə keçir

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) sədri Sahib Məmmədov BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasında (COP29) iştirak etmək üçün Bakıya səfər edən Beynəlxalq Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (BHİK) baş katibi Luk Trianql ilə görüşüb.



xalq əməkdaşlığı prioritet hesab edir, əmək hüquqları sahəsində dünyanın müterəqqi təcrübələrinin öyrənilməsi və təbii iştirakının iş aparmır. Bu aspektdə BHİK ilə əməkdaşlığın faydalarından danışıb Sahib Məmmədov münasibətlərin bundan sonra daha genişləndirilməsi istiqamətində müvafiq addımlar atmaq, daha sıx təmaslar qurmaq niyyətində olduqlarını baş katibin nəzərində çatdırıb.

BHİK-in baş katibi Luk Trianql isə Azərbaycanda olmaqdan, COP29-da iştirak etməkdən memnunluğunu bildirib. Qeyd edib ki, COP29 yüksək səviyyədə təşkil olunub və nəticələri iqlim dəyişmələrinin fəsadlarına qarşı mübarizədə xeyli faydalı olacaqdır.

O, COP29 çərçivəsində BHİK və AHİK-in birgə təşkil etdiyi "Həmkarlar İttifaqları üçün strateji gün" mövzusunda tədbirə də toxunub, burada aparılan müzakirələrin və bölüşülən uğurlu təcrübələrin həmkarlar İttifaqlarının ədalətli keçidlə bağlı fəaliyyətində əsas olacağını bildirib.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının fəaliyyəti ilə yaxından tanış olduğuna qeyd edən qonaq əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsinə maraqlı olduğunu deyib.

Görüşdə həmçinin tərəfləri maraqlandıran digər istiqamətlər üzrə də geniş fikir mübadiləsi aparılıb, qarşıda duran vəzifələri müzakirə edilib.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

"COP29-un Bakıda keçirilməsi ölkənizin yüksək beynəlxalq nüfuzundan xəbər verir"

Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) davam edir. Konfransın Azərbaycanda keçirilməsi həm ölkəmiz, həm də ümumilikdə dünya üçün əhəmiyyətli nəticələr vad edir.

COP29 çərçivəsində iqlim dəyişikliklərinə qarşı mübarizə üçün potensial həll variantları nümayiş olunur, fikir və təcrübə mübadiləsi aparılır, eləcə də müzakirələr, panel sessiyaları, sərgilər və digər interaktiv tədbirlər keçirilir. Bu tədbirlər həm yerli, həm də beynəlxalq auditoriya tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb. Bu aspektdən "yaşıl zona" xüsusilə diqqət cəlb edir. Müxtəlif maraqlı tərəflərin bir araya gəldiyi, iqlim dəyişmələri ilə bağlı müzakirələrin aparıldığı və ekoloji çağırışlarla bağlı innovativ həllərin nümayiş olunduğu məkan kimi "yaşıl zona"ya ziyarətçilərin marağı böyükdür.

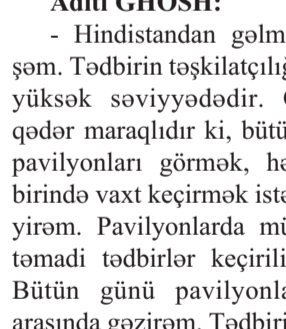
"Yaşıl zona" sanki dünya fonunda qlobus rolunu oynayır. Dünyanın ələ bir ölkəsi yoxdur ki, burada onun vətəndaşına rast gəlməyən. Öz mədəniyyətlərini, milli ornamentlərini geyimlərində əks etdirən müxtəlif xalqların nümayəndələri ilə söhbətləşərkən sanki mədəniyyətdən-mədəniyyətə, ölkədən-ölkəyə səyahət edərsən. Onların COP29, Azərbaycan və xalqımız haqqında xoş fikirləri isə, əlbəttə ki, məmnunluq doğurur.

Sadık YÜREK:



- İki həftədən çoxdur ki, Bakıdayam. Anamla birlikdə Türkiyənin Mersin şəhərindən gəlmişəm. Bakıda belə bir global tədbir keçiriləcəyini eşitməmişdim. Buraya gəlməyə bilməzdim. COP29 yüksək səviyyədə təşkil olunub. İnşaat mühəndisi olduğum üçün Bakıdakı binaların memarlıq üslubu xüsusilə diqqətimi cəlb etdi. Həm gözəl tikilmiş, həm də yüksək səviyyədə restorasiya edilmiş binalar gördüm. Hər biri ayrı-ayrı diqqətimi çəkdi. İçərişəhəri də gözdüm. Bakı, Azərbaycan gözəlidiymişdən daha gözəldir. Buna Qarabağda bir daha şahid oldum. Azərbaycana gəlmişkən Qarabağa getmək günah olardı. Şuşa, Laçın, Ağdam, Xocalı və Xankəndini gözdüm. Bu torpaqları görərkən çox duyğulandım. Türk olduğumuz üçün böyük qürur duyduq. Yeməkləri, şimiyatları, xüsusilə şah plovu çox bəyəndim. Mətbəxlərimiz həm bənzərdir, həm də fərqli və dadlıdır.

Aditi GHOSH:



- Hindistan dan gəlmişəm. Tədbirin təşkilatçılığı yüksək səviyyədədir. O qədər maraqlıdır ki, bütün pavilyonları görmək, hər birində vaxt keçirmək istəyirəm. Pavilyonlarda müxtəlif tədbirlər keçirilir. Bütün günü pavilyonlar arasında gəzirdim. Tədbirin heç bir maraqlı anını qaçırmıram. Mədəniyyətlərimizin bir-birinə bənzərliyini düşünürəm. Yeməklərimizin, övviyatlərimizin müxtəlifliyi də diqqətimi çəkdi. Milli yeməklərimizin dadına baxdım, yarpaq dolmasını, pitini, plov və kabablarımı çox sevdim. Hətta bir neçə yemək və şimiyatın reseptini də götürdüm. Azərbaycana gəlmək mənim üçün unudulmaz bir xatirə oldu.

Tunji John ASAOLU:

- COP29 haqqında fikirlərim müsbətdir. Mən və birlikdə gəldiyim dostlarım da eyni fikirdədik. Bu platforma qlobal iqlim dəyişikliklərinin həlli istiqamətində müvafiq addımların atılması üçün vacibdir. Ümumi problemlərin həlli də ümumi qərarlar əsasında olmalıdır. Konfransa başçılıq edən insanlıq üçün çox aktual məsələlər müzakirə edilir. Nigeriya da qlobal iqlim dəyişikliklərindən əziyyət çəkən ölkələr sırasındadır. Azərbaycanın dünyada artan nüfuzu və iqtisadi gücü ilə fəxr edə bilərsiniz. Ölkəniz dünyada sülhün, əmin-amanlığın əsl ünvanı kimi tanınmaqdadır.

Gulnaz MUSABEKOVA:



- Qazaxıstan Ftiziopulmanoloqlar Assosiasiyasının nümayəndəsi olaraq COP29-a dəvət edilmişəm. Burada pavilyonları gözdüm. Diqqətimizi Azərbaycan pavilyonu daha çox çəkdi. Burada əl işləri marağımıza səbəb oldu. Əl işlərində olan rəng çalarları, incə naxışlar çox xoşuma gəldi. Biz qazaxlar əl işlərinə, qədim adət-ənənələrin davam etdirilməsinə xüsusi önəm veririk. Bu xüsusiyyətin sizin xalqda da olduğunu görmək bizi çox təsirləndirdi. Əslində, xalqlarımız arasında mədəniyyət sahəsində bir çox oxşarlıqlar var. Bu bizi bir-birimizə daha da yaxınlaşdırır, doğmalaşdırır. Azərbaycana ilk dəfə gələndə, burada özümü heç yad hiss etmədim. Ümid edirəm ki, belə faydalı tədbirlərin sayı daha da artacaq.

Mehdi AYBASOV:



- Konfransın Azərbaycanda keçirilməsi olduqca əhəmiyyətli hadisədir. COP29-un Bakıda keçirilməsi ölkənizin yüksək beynəlxalq nüfuzundan xəbər verir. Bu o deməkdir ki, Azərbaycanı etibarlı tərəfdaş kimi qəbul edir və güvənir. Tədbirin Azərbaycanda keçiriləcəyini eşidən kimi iştirak etmək qərarına gəldim. Moskvadan atılan addımlar öz bəhrəsini verəcək. Əslində, iqlim dəyişikliklərinin qarşısını almaq üçün görülən tədbirlərin nəticəsini yalnız dövlət, qurum və təşkilatlardan gözləmək doğru deyil. Bu məsələdə hər birimiz mə-

suliyyətimizi dərk edib ona uyğun addımlar atmalıyıq. Təbii ki, elektrikli nəqliyyat vasitələrinə keçid, tullantıların təkrar emalı kimi tədbirlər geniş miqyasda öz töhfəsini verəcək. Amma əgər biz vətəndaşlar da bu qədar məlumatlandırılmağa rəğmənlə yenə də plastik məhsullardan istifadə etsək, zərərli tullantıları təbiətə atsaq, çox da böyük nailiyyətlər əldə edəcəyimizə şübhələnməyə bilərik.

Zongxu XIE:

- Sünü intellektin rəqəmsal iqtisadiyyata inteqrasiyası ilə məşğul oluruq. Düşünürəm ki, COP29-un ölkənizdə keçirilməsi Çin ilə əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar yaradacaqdır. İnanıram ki, tədbirdə iştirak edən hər hansı bir ölkənin təmsilçisi geri döndükdən sonra Azərbaycan haqqında xoş fikirlər söyləyəcəkdir. COP29-da iştirak etməkdə olduqca məmnunam. Bakı Şərqi və Avropa mədəniyyətlərini gözəlliklərini özündə birləşdirməyi ilə təəccübümü səbəb oldu. Burada olduğumuz müddətdə hər hansı neqativ halla üzlaşmadım. Bu, zənnimcə, ölkənizin beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etmək təcrübəsinin olduğu ilə əlaqədardır.

Rachel SYRİNGA:



- COP29 olduqca önəmli tədbirdir. ABŞ-dən bu tədbirdə iştirak etmək üçün gəlmişəm. Tədbir keçirilən əraziləri, buradakı pavilyonları gözdüm. Təşkilatçılığa baxıb əminliklə deyə bilərəm ki, bu qədər uzun yol qət edərkən Azərbaycan gəlməyə dəyər. Hər şey yüksək səviyyədə, peşəkarlıqla təşkil edilib. Bu, ölkənizə ilk ziyarətimdir. İstər şəhər, istərsə də insanlar məndə çox xoş təəssüratlar yaratdı. Düz, Bakının belə gözəl, səliqəli, inkişaf etmiş şəhər olduğunu bilmirdim. Yaşay mənada təəccübləndim. Könlülərə də ayrıca təşəkkür edirəm. Bizə olduqca dəstək oldular. Köməyə ehtiyacımız olan hər an yardım gəlir, dəstək verirlər. Ölkənizin yalnız xoş təəssüratlarla ayrılacaq.

Maksim YELİZAROV:



- COP29 haqqında rəylərim yalnız müsbətdir. Mənimlə birlikdə Sibirədən gələn dostlarım eyni fikirdədirlər. Görünür ki, tədbir və təşkilatçılıq üzərində söylə çalışılıb, hər bir detal düşünlülüb. Artıq bir neçə gündür ki, konfransda iştirak edirik. Ölkənizin bu təşəbbüsünü alqışlayırıq. Qlobal iqlim dəyişiklikləri ilə mübarizədə həmrəylik nümayişi çox önəmlidir. COP29-un da şüarı məhz "yaşıl dünya" naminə həmrəylikdir.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"



COP29
Baku
Azerbaijan

Qonaqpərvər dövlət, mehriban xalq



COP29 Azərbaycanca minlərlə dost qazandırdı

Azərbaycan beynəlxalq səviyyədə ilin ən mühüm tədbirlərindən biri olan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına (COP29) evsahibliyi edir.

Dövlətimizin başçısı Liderlər Sammitinin açılış mərasimində bildirdi ki, 200 ölkənin yekdil qərarı ilə Azərbaycana COP29-a evsahibliyi etmək fərsəti nəsihət oldu. Bu, bizim ölkəyə hörmət əlamətidir və bizim fəal rolumuzun beynəlxalq arenada qiymətləndirilməsi deməkdir.

COP29 işini yüksək səviyyədə davam etdirir. Qəzetimizin əməkdaşları dünən COP29 sədrliyi tərəfindən təşkil və idarə olunan "yaşıl zona"da olublar və konfrans iştirakçılarının fikirlərini bölüşüblər.

Həmsöhbətimiz Ərtoğrul və Gülcüq Atalık Türkiyədən gəldiklərini deyirlər. Ərtoğrul bəy deyir:

"Bir millət, iki dövlət" olsaq da, bizim Bakıya ilk gəlişimizdir. Əslində, 2020-ci ildə böyük Qarabağ Zəfəri zamanı Bakıya gəlmək, qardaş və bacılarımızın sevincini bölüşmək istəyirdik. Çox şadıq ki, Azərbaycana gəlmək arzumuz ölkəmizdə belə bir möhtəşəm beynəlxalq tədbirin keçirildiyi günə təsadüf etdi. Qeyd edim ki, 2020-ci ildə bütün dünya Azərbaycanın hərbi qüdrətinə şahidlik edirdisə, bu gün dünyanın diqqəti yenə Azərbaycana, Bakıya yönəlib. BMT-nin təşkilatçılığı ilə keçirilən bu möhtəşəm tədbir isə dövlətimizin dünyada siyasət zəfərinin tənənəsi hesab etmək olar. Qardaş Azərbaycan dövlətinin bütün uğurları ilə qürur duyuruq.

İki gündür ki, Bakıdayıq. Özümüzdə doğma evimizdə olduğu kimi hiss edirik. Azərbaycanlı bacı-qardaşlarımız bizi çox mehribanlıqla qarşıladılar. Harada oluruqsa, özümüzdə qarşı xüsusi diqqət, sevgi hiss edirik. Bakının gözəlliyi isə bir ayrı söhbət mövzusu.

COP29 yalnız iqlim dəyişikliyinə müzakirə edən bir tədbir deyil, eyni zamanda yeni iqtisadi əlaqələr qurmaq üçün çox yaxşı fərsətdir. Biz dünyanın bir sıra ölkələrində, xüsusilə Afrika qitəsində sudan qıtlıq çəkən insanlara öz xidmətimizi təklif edəcəyik. Bu da o deməkdir ki, COP29-da çıxış edib dünyada su problemi yaşayan insanlara öz xidmətimizi təklif edəcəyik. Belə bir fərsət qazandıq üçün çox məmnunluq."

Gülcüq xanım deyir ki, Bakıdakı mehriban qarşılanma, insanların bizə olan sevgisi yaddaşına əbədi olaraq yazılıb. Azərbaycan torpağına ayaq basandan bu sevginin xoşbəxtliyini, istiqanlıq seyr etməkdədir: "Maraqlı bir hadisə isə heç vaxt yaddaşından silinməyəcək. Bizi götürən taksidürücü türk olduğumuzu bildikdən sonra yol xərcini almaq istəmədi. Xalqlarımız arasındakı qədim dostluqdan danışdı. Bakı ilə tanışlığımız Şəhidlər xiyabanından başladı..."

Onu da deməyi bəzi bilirik ki, COP29 çox müştəşkil təşkil olunub. Ölkəyə eyni vaxtda 70 mindən çox xarici qonaq gəlib. Bu qədər insanın qarşılanma, hotellə, ərzaqla, nəqliyyatla təmin edilməsi ciddi təşkilatçılıq tələb edir. Məsələ burasındadır ki, söhbət etdiyimiz insanlar Bakıdakı şəraitdən çox razılıq edirlər. Bu da o deməkdir ki, COP29-da iştirak edən bütün insanlar öz ölkələrinə, ev-

lərinə getdikdən sonra Azərbaycanda gördüyü gözəllikdən, sevgidən danışıqlar.

COP29 Azərbaycana siyasi iqtisadi dividendən başqa minlərlə dost da qazandırdı. Burada iştirak edən minlərlə insanı ömürlük dostunuz adlandırma bilərsiniz".

Keniyalı Valentina Cheruiyot isə deyir ki, COP29 işə başlayan gündən Bakıdadır. Belə gözəl şəhərdə, bu cür mehriban, qonaqpərvər insanların əhatəsində olmaqla həyatının ən yaddaşları anları yaşayır. Valentina söhbətini başına gələn bir əhvalatı danışıqla davam etdirir:

"Bakıya gəldiyim ilk gün yolu səhv salıb, lazım olan ünvanı gəde bilmirdim, həyəcan keçirdim. Mənim bu vəziyyətimə hiss edən insanlar dərhal kömək etmək üçün ətrafıma toplaşdılar. Özümü qorub bir dünyada hiss etdim. Hətta bəziləri məni qonaq kimi evlərinə aparmaq istədilər. Elə zənn edirdim ki, Bakıda tanımadığım insanların yox, xeyirxah mələklərin əhatəsindəyəm. Hətta adamlardan biri məni arxayın salmaq, qorxmamaq üçün polis çağırıb birgə hərəkət etmək istədiyini də təklif etdi..."

Qaldığım hotellə qayıtdıqdan sonra düşüncələrim məni sakit buraxmırdı. Az qala hotelin pəncərələrini açıb azərbaycanlıları sevdimi, onların gözəl insan olduqlarını ucadan demək istəyirdim. Ölkəmə qayıtdıqdan sonra bu gözəl ölkə, onun mehriban insanları haqqında danışıqlarım.

COP29-da dünyanın narahat edən çox ciddi məsələlər müzakirə edilir. Ölkəmiz əsasən dünyada karbohidrogen ixracatçısı kimi tanınır. Neft əbədi deyil, tükəna bilər. Ona görə də "yaşıl enerji"yə keçid olduqca vacibdir. Bu vacib məsələnin məhz Bakıda müzakirə olunmasının ölkəmiz üçün böyük əhəmiyyəti var. Azərbaycan yaxın gələcəkdə dünyada "yaşıl enerji"yə keçid edərək onun ixracatçısı kimi öz sözünü deyəcək.

Səmimi insanların əhatəsində qeyri-səmimi olmaq mümkün deyil. Demək istəyirəm ki, ölkəmizin siyasi, iqtisadi uğurunu öz şəxsi uğurum hesab edirəm.

Bakıdan ayrılıb gətsəm də, bütün düşüncələrim bu gözəl şəhərdə, bu mehriban insanların yanında qalacaq.

Söhbətimizi Banqladeşdən gəlmiş Muñçurul Hamankan ilə davam etdiririk: "20 il əvvəl Bakıda olmuşdum. O zaman Bakı bu qədər gözəl, təmiz və səliqəli deyildi. COP29-da iştirak etmək üçün hava limanında düşəndən ölkəmizdə ciddi dəyişikliklər olduğunu gördüm. Bakı heyətəməz dərəcədə gözəlləşib. Məni qınamayı, hətta Bakını gördükdən sonra bir qədər təəddüd etdim. Fikirləşdim ki, ilahi, bu nə möcüzədir."

Ötən illərdəki iqtisadi inkişaf Bakını şəhər kimi çox gözəlləşdirib, insanların həyat tərzi yaxşılaşmağa doğru dəyişib. Bu dəyişikliyi gördükdən sonra 2020-ci ildə müharibədə Zəfər qazanmanın səbəbini də anladım. Hər şeyi bacarıqlı lider, güclü iqtisadiyyat həll edir. Fəxr edə bilərsiniz ki, dünyada öz sözü, əməli, həm də xeyirxahlığı ilə tanınan cənab İlham Əliyev kimi liderimiz var. İnkişaf etmiş, qalib, qüdrətli Azərbaycan onun əsəridir.

Mən əsrin möcüzəsi Ağ şəhərdə də oldum. Xəzərli baş-başa vermiş bu gözəl məkan məni valeh etdi. Qısa zamanda zibilliklərin, köhnə, hisli-paşlı, qara damların yerində insanları heyretləndirən bir şəhərin salınması oraları əvvəllər görmüş hər kəsi təəccübləndirə bilər.

Sizinlə açıq danışıqlarım: Bakının gözəlliyini gördükdə ürəyimdən yalnız bir arzu keçdi. Kaş mənim vətənim, şəhərim də belə olaydı. Bu ölkənin vətəndaşı olduğunuz üçün fəxr edin".

Digər banqladeşli həmsöhbətimiz Sheikhə Usha isə dedi ki, bütün Azərbaycan xalqını 2020-ci ildə qazandıq böyük zəfərə görə təbrik edir. Müharibənin insanlara gətirdiyi bədbəxtliklərin nə olduğunu yaxşı bilir. Azərbaycan öz ərazilərini düşmən işğalından tam azad edib. İşğaldan azad olunmuş torpaqlarda zəfərin tənənəsi yaşanır. Keçmiş məcburi köçkünlər doğma torpaqlarına qayıdılar. Dövlət onlara ev verir: "Qüdrətli ölkənin vətəndaşı olmaq özü böyük xoşbəxtlikdir... Sevinirəm ki, dost Azərbaycan xalqı haqq etdiyi müharibəsiz sakit həyatı yaşayır. Torpaqlarında müharibə gedən, günahsız vətəndaşları qətlə yetirilən Azərbaycan bu gün dünyaya sülh çağırışı ilə müraciət edir. Hamımızın ümumi evi olan dünyanın gələcək taleyi COP29 çərçivəsində Bakıda müzakirə edilir. Burada dünyanın hər yerindən qonaqlar var. Bədxahlarımız isə heç nəyə nail ola bilməyəcəklər. Onlar Azərbaycana heç nə edə bilməməkləri, istədiklərinə nail olmadıqları üçün indi pərişandırlar."

COP29 Azərbaycanın dünyaya uzatdığı dostluq, qardaşlıq əlidir. Burada iqtisadi əməkdaşlıq, sülh, qardaşlıq, dünyanın bəşəri bələdan xilas müzakirə edilir. Kim bu müzakirələrdən könər qalıbsa, onları dünya yox, şəxsi, cılız ambisiyaları düşündürür. Qazancları isə istədiklərini həyata keçirə bilmədikləri üçün əsəb olacaq. Bəri başdan deyim ki, Azərbaycana qarşı ədalətsiz davranışı ilə seçilən Fransa artıq 2020-ci ildən Azərbaycana uduzdu".

Digər həmsöhbətimiz Yoqa Hadiprastera İndoneziyadan gəlib. Yoqa deyir ki, ölkələrimiz arasında dostluq və qardaşlıq, sıx əməkdaşlıq münasibətləri Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatına sədrlik etdiyi dövrdə daha da möhkəmləndi. Bu illərdə biz öz torpağı, azadlığı uğrunda vuruşan, eyni zamanda haqqı tapdalanmış xalqların azadlığına dəstək verən yeni bir dünya lideri cənab İlham Əliyevi tanıdıq. Vətən müharibəsi zamanı sizin yaşadığımız həyəcanlı günləri biz də yaşadığımız. Azərbaycanla həmrəy olduğumuzu bildirdik. Çox şükür ki, bizim dualarımız, sizin mübarizəniz yaxşı sonluqla, möhtəşəm Zəfərlə noticoləndi. Azərbaycan xalqını qazandıq zəfərə görə təbrik edirik.

Bu gün bütün dünyanın Azərbaycanda cəm olub bəşəriyyəti düşündürən problemi müzakirə etməsi ölkəmizin dünya arenasında nüfuzunun göstəricisidir. Bu uğura yalnız ömrünü xalqına həsr etmiş qüdrətli Liderin rəhbərliyi ilə nail olmaq mümkündür. Xoşbəxt xalqımız ki, Tanrı sizə xalqını zəfərdən-zəfərə aparın Lider qismət edib.

*Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"*



Kütləvi iştirak, böyük ictimai marağ, peşəkar təşkilatçılıq



COP29-un tərəfdaşı "Giltex" MMC

Şirkət "yaşıl zona"da "tarladan köynəyə qədər" tətbiq etdiyi prosesi sərgiləyir

Artıq ikinci həftədir davam edən COP29-da Azərbaycanın ən böyük pambıq və tekstil istehsalçısı olan "Giltex" MMC-nin "yaşıl zona"dakı pavilyonu yerli və əcnəbi qonaqların diqqət mərkəzindədir. Pavilyonda kənd təsərrüfatına aid məhsullardan nümunələr sərgilənir. Eyni zamanda Azərbaycanın yüngül sənayesi ilə maraqlananlar da burada istədikləri məlumatı əldə edə bilərlər.

Biz də şirkətin nümayəndələrinə müraciət etdik. Öyrəndik ki, "Giltex" pambığın becərilməsindən və yığılmasından tutmuş, emalı və geniş çeşidli geyim məhsullarının istehsalına qədər bütün tədarük zəncirini əhatə edir. MMC "GP Cotton Holding" in tərkibinə daxildir. 5000 nəfərdən çox işçisi olan holdingin tərkibindəki "Giltex" və "Prime Cotton" şirkətləri vasitəsilə 10 mindən çox fermer və aqronomla da yaxından əməkdaşlıq edir. Həmin iki şirkət isə "tarladan köynəyə" qədər prinsipi ilə işləyir. Üstəlik, keyfiyyəti də nəzarətdə saxlayır. Bu isə "GP Cotton Holding"ə dünya miqyasında müştərilərinə yüksək keyfiyyətli məhsullar təqdim etməyə imkan verir.

Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, "Giltex" MMC müxtəlif növ və rəngdə parça, həmçinin köynək, dəsmal, uniforma və yataq dəsti kimi hazır tekstil məhsullarının istehsalında ixtisaslaşmışdır. Şirkət 2012-ci ildə təsis edilmiş Cənubi Qafqaz regionunun aparıcı tekstil istehsalçılarından biridir. Şirkətin istehsal sahələrinə iplik, iki toxuculuq, iki boya, geyim və tibbi maska fabrikləri daxildir. "Giltex" ildə 18 milyon metr xam və boyalı parça, 1800 ton trikotaj, 1000 ton dəsmal, 1500 ton toxunma məhsulları, 250 min ədəd uniforma və 1 milyon yataq dəsti istehsal edir. Şirkət Belçika, Almaniya, Yaponiya və Türkiyə istehsalı olan müasir avadanlıqlarla təchiz edilmişdir.

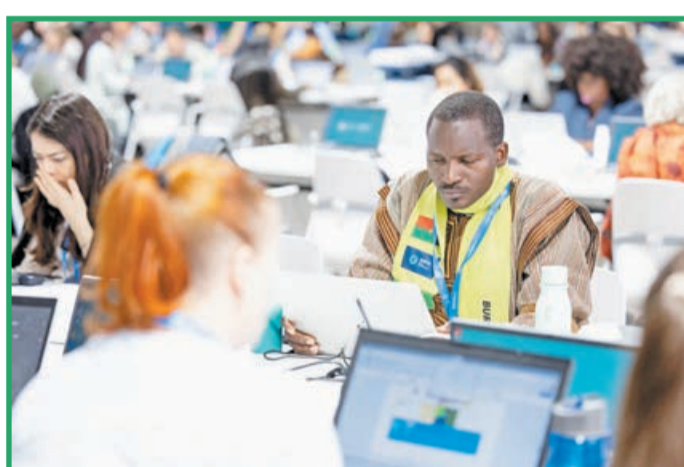
MMC COP29-da ekoloji məhsulların təqdim etməklə yanaşı, ekologiyanın qorunmasına da öz töhfəsini verir. Hələ bir neçə ay əvvəl "Giltex" COP29-un rəsmi tekstil tərəfdaşı olduğunu elan etmişdir.

olan növbəti tədbiri Azərbaycan pavilyonunun "mavi zona"sında baş tutub. "Suyun səmərəli istifadəsi" adlanan tədbirdə iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə və kənd təsərrüfatı məhsuldarlığının artırılmasında dayanıqlı su idarəetmə üsullarının önəmi barədə danışılıb. Baş icraçı direktor Kamran Ağası şirkətin strategiyasında dayanıqlılığın rolu ilə bağlı fikirlərini iştirakçılarla paylaşmışdır. "Giltex"də dayanıqlılıq sadəcə bir məqsəd deyil, bizim strategiyamızın əsas dayacağıdır. Biz tekstil istehsalında suyun təkrar istifadəsinə imkan verən yeni texnologiyaların tətbiqini planlayırıq. Bu, ətraf mühitə təsirimizi azaltmaqla yanaşı, sənayemizdə bir standart yaratmağımızda da xidmət edəcək. Belə tədbirlər yeniliklərin təşviqində və əməkdaşlığın genişləndirilməsində mühüm rol oynayır, daha dayanıqlı bir gələcəyə yol açır".

Tədbirdə "GP Cotton Holding" in sədri Con Yanq Simpson, "Emerging AG" şirkətinin prezidenti Robynne Anderson, "Rivulis" in direktoru Coşua Dikson və "Global Textile" nin baş direktoru Muzaffər Razaqov çıxış ediblər. Con Yanq Simpson söyləyib ki, pambıq istehsalında daha az su istifadə etməyə və suvarma prosesini daha qısa müddətdə tamamlamağa imkan verən innovativ texnologiyaların tətbiqi əlverişlidir. Bu, yalnız məhsuldarlığı artırır, həm də dəyişən dünyanın tələblərinə cavab verən dayanıqlı təcrübələrlə olan əlaqələri gücləndirir.

COP29 çərçivəsində keçirilən tədbirdə "Giltex" MMC müxtəlif sahələrin nümayəndələri üçün ideya və təcrübə mübadiləsi apararaq istiqamətdə qiymətli bir platforma təqdim edərək sudan səmərəli istifadə ilə bağlı global səviyyədə əməkdaşlıq söylərinin təməlini qoyub.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"



Səhiyyə Təşkilatları Assosiasiyasının rəhbəri Uzodinma ADİRİJEJE: "Ətraf mühitin ziyan çəkməməsi üçün dünyada sülh olmalıdır"

"Neft quyularının qazılması müstəmləkəçiliklə gələn texnologiyadır, lakin ondan sonra yalnız fəlakətlər, vıran edilmiş icmalar, dağıdılmış torpaqlar, yoxsul kənd təsərrüfatı gəncləri, aclıq və yoxsulluq qalır. İcmalar resurslar baxımından çətinlik çəkir. İndi nüvə stansiyaları ilə bağlı məsələ onların deqradasiyasıdır".



AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Afrikanın Səhiyyə Təşkilatları Assosiasiyasının rəhbəri Uzodinma Adirijeje deyib.

O, nüvə strukturlarının ətraf mühitə verdiyi zərərlərdən bəhs edib: "Bilirik ki, nüvə strukturları asanlıqla parçalana bilməz. Bu səbəbdən ətraf mühitə daimi ziyan vurur, torpağı, havanı korlayır. Deməli, bu, çox təhlükəli tendensiya. Bombalar atılarda ətraf mühitə ziyan çəkir, insanlar ölür, qan tökülür, infrastruktur dağılır. Bu, baş verməməlidir. Ona görə də dünyada sülh olmalıdır. İstəyirəm elə bir dünya olsun ki, texnologiya insanların inkişaf etməsinə, sağ qalmasına, çiçəklənməsinə və xoşbəxt olmasına imkan verən əşyalar istehsal etmək üçün istifadə olunsun. Kütləvi qırğın xarakteri daşıyan resurs və texnologiyamızın əvəzinə, insan rifahının kütləvi istehsal xarakteristikalarına malik olan texnologiyamızı tətbiq etməliyik".

"COP29 bütün dünyanı bir araya gətirərək iqlim problemlərinin müzakirəsinə meydan açdı"

"COP29 bütün dünyanı bir araya gətirərək iqlim problemlərinin müzakirəsinə meydan açdı. Bu, olduqca önəmli hadisədir. Yeri gəlmişkən, Azərbaycanın yüksək təşkilatçılığı da mənə heyran etdi".

Bu sözləri COP29-da iştirak etmək üçün ölkəmizə gələn Somaliyəli Abdurizak Adam Gedi bildirdi.

O, iqlim maliyyə problemlərinə toxunaraq bunun global səviyyədə ciddi məsələ olduğunu vurğulayıb: "İqlim sahəsində bir çox ölkə töhfə versə də, maliyyə dəstəyi göstərən böyük dövlətlər vədlərini yerinə yetirmirlər. Məsələn, COP28-də az inkişaf etmiş ölkələrə dəstək üçün verilmiş vədlər hələ də reallaşmayıb. Dünya miqyasında baş ve-

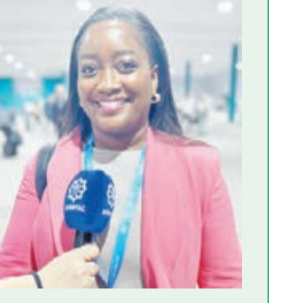
rən iqtisadi böhranlar, siyasi qeyri-sabitlik və digər problemlər bu öhdəliklərin icrasını əngəlləyir".

"Daşqınlar, quraqlıqlar və digər iqlim problemləri bizə ciddi şəkildə təsir göstərir. Bu problemlər həm insanların dolanışığını pisləşdirir, həm də infrastrukturunu məhv edir. Biz Somali olaraq İtki və Zərəmə Cavab Fondu mexanizminin tətbiqini alqışlayırıq və böyük ölkələrin bizə bu fəlakətlərin yaratdığı problemləri aradan qaldırmaqda dəstək olmasına tələb edirik", - deyərək, fikrini tamamlayıb.

Elaine Bvalya KAFVİMİBİ: "Azərbaycan COP29-a yüksək səviyyədə evsahibliyi edir"

"COP29 konfransında iqlim maliyyəsi diqqət mərkəzindədir. İstərdim ki, biz inkişaf etməkdə olan ölkələrdə təsirlərin azaldılması tədbirlərinin icrasında irəliləyişə nail olaq və bu sahədə əməkdaşlıq daha da gücləndirilsin".

Bu sözləri Zambiyanın Qlobal Yaşıl İnkişaf İnstitutunun SPAR6C Proqramı üzrə milli koordinatoru Elaine Bvalya Kafvimi deyib. O, həmçinin vurğulayıb ki, Azərbaycan COP29-a yüksək səviyyədə evsahibliyi edir: "Hər şey çox yaxşı təşkil olunub. İstər qalacağımız yer, istərsə də tədbirin keçirildiyi məkən, hər şey əladır".



Civo ABDULAY: "Qlobal Şimal maliyyə öhdəliklərini lazımi dərəcədə yerinə yetirmir"

"Qlobal Şimal Qlobal Cənub qarşısında iqlim maliyyə təminatı ilə bağlı öhdəliklərini lazımi dərəcədə yerinə yetirmir".

Bunu Siyerra-Leoninin ətraf mühit naziri Civo Abdulay COP29-un kulluarlarında "Report" un sualını cavablandırarkən bildirdi.

"Əgər Qlobal Şimal iqlim maliyyə təminatı ilə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirəydi, COP29-a gəlməyimizin mənası olmazdı", - o qeyd edib. Nazirin sözlərinə görə, inkişaf etmiş ölkələrin iqlim maliyyə təminatı ilə bağlı öhdəliklərini yerinə yetirməməsi inkişaf etməkdə olan ölkələrin iqtisadiyyatına fəlakətli dərəcədə mənfi təsir göstərir.

"Ümid edirik ki, bu məsələni həll edə biləcəyik, çünki əks halda bu, ölkələrimiz, iqtisadiyyatımız və ekosistemlərimiz üçün böyük itkilərə səbəb olacaq", - C. Abdulay vurğulayıb.



Azərbaycan global tədbirlərin mükəmməl təşkilatçılıq modelini yaradıb



Koku Selom AGBAVITO: "İnanıram ki, COP29 iqlim dəyişikliyi məsələlərinin həllində gələcək COP-lar üçün model rolunu oynayacaq"

"COP29 konfransı təkə təşkilatçılıq baxımından deyil, həm də global miqyasda iştirakçıların müxtəlifliyi və müzakirələrin konstruktivliyi ilə seçilir. Bu tədbirin yüksək səviyyədə təşkili təqdirəlayiqdir. İştirakçılar arasında rahatlıq və məmnuniyyət hissi hakimdir, bu da konfransın ümumi mühitinə müsbət təsir edir".



Bu sözləri AZƏRTAC-a açıqlamasında COP29-un Toqodan olan iştirakçısı Koku Selom Agbavito bildirib.

"Vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri olaraq bu müzakirələrdə fəal iştirak etməyimiz zəruridir. Düşünürəm ki, COP29 digərlərindən fərqli olaraq, istər qadınların, istərsə də yerli icmaların səsi olmaq üçün əhəmiyyətli platformaya çevrilib. Mən özüm də yerli icmalarla və qadınlarla çalışaraq onların fikirlərini və təkliflərini təqdim etməyə çalışıram. Bu, mənim üçün böyük məsuliyyətdir və Azərbaycan bu istiqamətdə global diqqətə layiq nümunə ortaya qoyur", - deyərək əlavə edib.

Növbəti illər üçün planlara toxunan Koku Selom Agbavito qeyd edib: "COP-un təcrübəsi sübut edir ki, düzgün təşkilatlanma və inklüziv yanaşma ilə daha böyük nailiyyətlər imza atmaq mümkündür. Mən inanıram ki, COP29 global iqlim dəyişikliyi məsələlərinin həlli yolunda ən uğurlu konfranslardan biri olacaq və gələcək COP-lar üçün model rolunu oynayacaq. Azərbaycan hökumətinə və təşkilatçılara təşəkkür edirəm ki, belə beynəlxalq səviyyəli tədbiri həyata keçirməklə bu uğuru mümkün etdilər".

Archana Ramesh PAI: "Hazırda iqlim dəyişikliyi ilə bağlı bir çox problem var"

"Hindistan hal-hazırda su qıtlığından əziyyət çəkən ölkələr sırasındadır. Suyu qənaətlə bağlı çoxlu tədbirlər görülür, xüsusən torpağın keyfiyyətinin artırılması suyun saxlanması üçün görülən əsas tədbirlərdəndir. Biokömür də bu tədbirlərə daxildir".

Bunu COP29-un hindistanlı iştirakçısı Archana Ramesh Pai deyib. O vurğulayıb ki, hazırda iqlim dəyişikliyi ilə bağlı bir çox problem var.

"Bunlardan biri, iqlim dəyişikliyi məlumatları olmayan insanlara bu informasiyalara verərək iqlim dəyişikliyinə təhlükələrini çatdırmaqdır. Bu, indiki ən böyük çağırışdır. Hindistanda bütün icmalar bununla bağlı birgə hərəkət edir", - deyərək qeyd edib.

Ruandha Agung SUGARDİMAN: "Ümid edirəm ki, COP29 iqlim maliyyələşməsinin vacibliyini bütün dünyaya çatdıracaq platforma olacaq"

"Bu gün iqlim fəaliyyətini dəstəkləmək üçün əməkdaşlığın gücləndirilməsi vacibdir. COP29-da İndoneziyada kar-

bon qazı tullantılarının təsirinə azaldılması istiqamətində hansı işləri görə biləcəyimizi müzakirə edirik. Bunun üçün təbii ki, dəstək lazımdır. Tərəflərin öhdəliyi global istiləşməni 1,5 °C saxlamaqdır".



Bu sözləri İndoneziyanın FOLU NET SINK təşəbbüsünün sədr müavini Ruandha Agung Sugardiman deyib.

O, yumşaldıcı tədbirlərin və uyğunlaşmanın mütləq şəkildə təzəşməli olduğunu vurğulayıb. "Ümid edirəm ki, COP29 iqlim dəyişikliyi ilə mübarizədə maliyyələşmənin vacib olduğunu bütün dünyaya çatdıracaq platforma olacaq", - deyərək əlavə edib.

Tişiko KİNO: "COP29-dan ədalətli nəticələrin əldə olunmasını gözləyirəm"

"COP29 konfransında bütün insanların, xüsusilə yerli icmaların və Cənub ölkələrinin mənafeələrini əks etdirən ədalətli və inklüziv nəticələrin əldə olunmasını gözləyirik. Yerli xalqlar olaraq, bizi əhatə edən məsələlərin çox vaxt beynəlxalq səviyyədə nəzərə alınmaması davam edir. Buna görə də, maliyyə mexanizmləri və Paris Sazişinin 6-cı maddəsi çərçivəsində torpaq, su və təbii resursların hüquqlarını qoruyan yanaşmaların təbii mühüm əhəmiyyət kəsb edir".



Bu fikirləri COP29 çərçivəsində Avstraliyadan Azərbaycana gəlmiş yerli xalq nümayəndəsi Tişiko Kinq söyləyib.

Onun sözlərinə görə, konfransda müsbət və əməkdaşlığa söykənən atmosfer hökm sürür: "İştirakçılar öz dövrlərinin maraqlarını təmin etməyə çalışmaq istəyir, qlobal ədalət prinsiplərinə də önəm verirlər. Konfransın ikinci həftəsində adaptasiya və ədalətli keçid prosesini dəstəkləyən praktiki qərarların qəbul edilməsi vacibdir".

Barbara BOTOS: "Yaşıl enerji" keçidinə qadınlar cəlb olunmasa, ona nail ola bilmərik"

"Yaşıl enerji" keçidinə qadınlar cəlb olunmasa, ona nail ola bilmərik. "Yaşıl enerji" bəşəriyyətin gələcəyidir. Planetin 50 faizini qadınlar təşkil edir və buna görə də zərif cinsin nümayəndələri bəşəriyyətin gələcəyində mühüm töhfələr vermək üçün enerji sektorunda yüksək vəzifələrə tutulmalıdırlar".



Bunu Macarıstanın Energetika Nazirliyində iqlim üzrə xüsusi tapşırıqlar səfiri Barbara Botos jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

O, COP29 sədrliyinin işini, irəli sürülən 14 təşəbbüsü yüksək qiymətləndirib. "Xüsusilə enerji keçidi, 'yaşıl inkişaf' və suya aid təşəbbüsləri qeyd etmək istədim. Biz bir-birimizdən iqlim dəyişmələrinə uyğunlaşma yollarını öyrənməliyik. COP29 sədrliyini tərəfdaşları, maraqlı tərəfləri, şirkətləri bir araya gətirdiyinə görə alqışlayıram", - deyərək Barbara Botos bildirdi.

Bilgehan ÖZTÜRK: "COP sammitinə evsahibliyi etmək bir prestij göstəricisidir"

"Bu gün Bakıda davam edən BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının (COP29) miqyası və iştirakçı sayını nəzərə alsaq, bunun global səviyyədə təşkil olunan ən böyük tədbirlərdən biri, bəlkə də ən böyüyü olduğunu deyə bilərik. Dünya üzrə eyni anda bir məkanda fərqli ölkələrdən bu qədər insanın iştirakı ilə keçirilən tədbirlərin sayı o qədər də çox deyil. Bütün bunları nəzərə alaraq, COP29-un uğurlu təşkilinə görə Azərbaycanı təbrik edirəm. COP sammitinə evsahibliyi etmək bir prestij göstəricisidir".



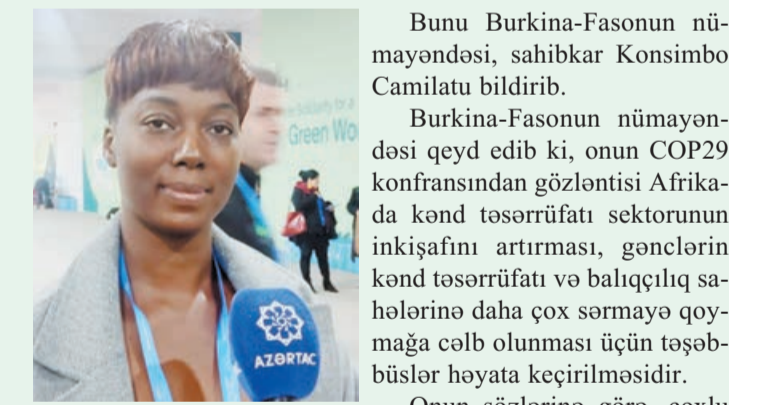
Bu fikirləri türkiyəli siyasi şərhçi Bilgehan Öztürk söyləyib.

"Azərbaycanın iqtisadiyyatında neft-qaz istehsalı önəmli paya malik olsa da, əldə olunan gəlirləri gələcəyə, ümumbəşəri problemlərə yatırması istəyini görmək çox xoşdur. Azərbaycan bu təşəbbüslə çıxış edən dövrlərdəndir. COP-un uğurlu təşkili və Azərbaycanın tədbiri irəli sürdüyü fikirlər də bunu göstərir. Ümumiyyətlə, bütün öngəllərə baxmayaraq, bu gün Azərbaycanın COP29-a evsahibliyi etməsi böyük uğurdur", - deyərək bildirdi.

Bilgehan Öztürk deyib: "Xüsusilə Qarabağın işğaldan azad edilməsindən sonra bəzi Qərbi ölkələri və ABŞ-də daha çox təsirli olan erməni diasporu tərəfindən Azərbaycana qarşı müxtəlif qaralama kampaniyalarına başlanılıb. Belə bir dövrdə dünyanın dörd tərəfindən çox sayda insan Bakıya gəlib. Bu, onlara Azərbaycanı yaxından tanımaq, azərbaycanlı elm, sənət, siyasət adamları ilə yaxından tanış olmaq, irəli sürülən əsassız iddialara Azərbaycanlıların dilindən cavab almaq imkanı da yaradıb. Yəni ilk dəfə Azərbaycana gələn Qərbi ölkələrinin vətəndaşları uzun illər ermənilərin dilindən eşitdikləri iddiaları bir də qarşı tərəfdən dinləyə bilərlər. Bu da təbii ki, Qərbi ictimaiyyətinin bu məsələ ilə bağlı doğru məlumatlandırılması baxımından olduqca vacibdir".

Konsimbo CAMİLATU: "Özümüzü evdəki kimi hiss edirik"

"COP29-da iştirak etməkdə məqsədim ölkəmdə hazırda həyata keçirilən əqroekoloji nailiyyətləri bölüşmək, iqlim dəyişikliyinə töhfə vermək məqsədilə innovasiyaları bölüşmək və həmçinin Burkina-Fasoda tərəfdaşlıqları müəyyən etməkdir".



Bunu Burkina-Fasonun nümayəndəsi, sahibkar Konsimbo Camilatu bildirib.

Burkina-Fasonun nümayəndəsi qeyd edib ki, onun COP29 konfransından gözləntisi Afrikada kənd təsərrüfatı sektorunun inkişafını artırması, gənclərin kənd təsərrüfatı və balıqçılıq sahələrinə daha çox sormaya qoymağa cəlb olunması üçün təşəbbüslər həyata keçirilməsidir.

Onun sözlərinə görə, çoxlu sayda işsiz gəncin hazırkı durumdan çıxış yolu kənd təsərrüfatında çalışmaqdır: "COP29 yaxşı təşkil olunub, qonaqpərvər könnüllülər var. Bakı gözəl şəhərdir, təhlükəsizlik yaxşıdır, hər şey qaydasındadır. Bizi xoş qarşılayırlar, özümüzü evdəki kimi hiss edirik. Havanın temperaturu da yaxşıdır. Yeməkləriniz ləzzətli və hər bir şərətdən razıyıq".



Azərbaycan global tədbirlərin mükəmməl təşkilatçılıq modelini yaradıb



10 yaşlı iştirakçı: "Buradakı insanlarla ünsiyyətdə olmaq maraqlıdır"

"Bu, mənim ilk iştirak etdiyim COP tədbiridir". Bunu COP29-un 10 yaşlı çinli iştirakçısı Ruoxi Vang deyib.



COP29-un heyvətəmiz olduğunu deyən azyaşlı iştirakçı əlavə edib ki, müxtəlif ölkələrin pavilyonlarını gözüylə görə bəyənir. Mənim üçün burada iştirak etmək olduqca maraqlıdır".

O, Azərbaycanı bəyendiyini deyib: "Buradakı insanların özünə inamı olduqca düşündürücü. Onlarla ünsiyyətdə olmaq maraqlıdır. Bir sözlə, Bakını çox sevirəm".

"Enerji keçidinin açarı texnologiya, maliyyə və təfəkkürün dəyişməsidir"

"Yaşıl enerji" keçidində ehtiyac var. Enerji keçidinin öhdəsindən gəlmək üçün uzun və çətin həl yolu müəyyən etmək lazımdır".

Bu sözləri İqlim Fəaliyyəti Tərəfdaşlığının üzvü Balasubramanyam Chandramohan deyib. O qeyd edib ki, insanlara problemin qlobal olduğunu çatdırmaq lazımdır.



"Bunu etməklə biz müxtəlif sahələrdə sosial, siyasi, elmi sahələrdə bəzi fəaliyyətlərə uzunmüddətli təsir göstərə biləcəyik. Keçidin açarı, əlbəttə ki, texnologiyadır, maliyyədir, həm də təfəkkürün dəyişməsidir. COP29-da problemin həlli maliyyə mövzusunda yönəlib. Bizə vurulan zərər azaltmaq, eyni zamanda gələcəyə keçid qurmaq üçün maliyyə mütləqdir", - deyərək qeyd edib.

"COP29 maliyyə baxımından xeyli irəliləyiş əldə edəcək"

"İtaliya Avropada tullantıların, çirklənmiş ərazilərin, qeyri-qanuni poliqlonların atılması ilə bağlı problemləri həll etmək modelinə sahib olan ölkələrdən biridir. Problem isə ekoloji kritiklik, iqlim dəyişikliyi ilə bağlı real vəziyyətdir".



Bu sözləri COP29-da iştirak edən İtaliyada çirklənmiş ərazinin nizamlanması üzrə köməkçi komissar, polkovnik-leytenant Nino Tarantino deyib.

O qeyd edib ki, COP29-un keçirildiyi yer ərazi baxımından çox böyük və gözəldir, hər şey yaxşı təşkil edilib.

"Düşünürəm ki, Bakı gözəl şəhərdir. COP29, əsasən, iqlim maliyyəsinə diqqət yetirir. Düşünürəm ki, COP29 maliyyə baxımından xeyli irəliləyiş əldə edəcək. Öz növbəsində İtaliya iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və davamlı inkişafın təşviqi sahəsində təşəbbüsləri ilə tanınır".



Zainab YUNUSA: "COP29-da gender bərabərliyi və iqlim ədaləti yolunda çətinliklərin həllinə ümidvaram"

"COP29-un təşkilatçıları bu işin öhdəsindən çox yaxşı gəlihlər. Nəqliyyat və koordinasiya məsələləri, xəbərdarlıqlar və bildirişlərin vaxtında verilməsi yüksək səviyyədə təmin olunub. Ümumilikdə, logistika, koordinasiya və məlumat ölcətləni yaxşıdır. Konfransın təşkilatçılığı məni qane etdi və insanların mehriban münasibəti də çox sevindiricidir".

Bu sözləri Nigeriyanın Qadınlar və Gender Konstitusiyasının üzvü Zainab Yunusa bildirib.

Onun sözlərinə görə, əsas diqqəti cəlb edən məsələ gender bərabərliyi, həmçinin iqlim təsirlərinin qadınların və qızların cinsi və reproduktiv sağlamlıq hüquqları ilə kəşməsidir: "Bu sahədə müxtəliflik anlayışına böyük əhəmiyyət veririm. İndiyə qədər gender məsələləri üzrə müzakirələri izlədim və bu sahədə çox az irəliləyiş olduğunu gördük. Hətta mövcud razılaşdırılmış yanaşmaların geri çəkilməsi təhlükəsi ilə üzləşirik. Məlum olduğu kimi, bu il Gender üzrə Təkmilləşdirilmiş İş Proqramının nəzərdən keçirilməsi başa çatmalıdır. Lakin tərəflər arasında bir razılıq əldə edilmişdir. Əsas problem maliyyə məsələləri ilə bağlıdır. Qadınlar və Gender Konstitusiyasının mövqeyi də belədir ki, maliyyə olmadan yenilənmiş iş proqramı mümkün deyil. Resurslara ehtiyacımız var ki, onu tətbiq edək".

Nigeriyalı iştirakçı bildirib ki, digər mühüm mübahisə mövzusu insan hüquqları ilə bağlıdır: "Gender bərabərliyi olmadan iqlim ədaləti mümkün deyil. COP29-da bugünkü danışıqların son günüdür və biz gözləyirik ki, həmsədrlər tərəflərlə bir kompromis əldə edə bilsinlər. Bununla da qadınların və qızların hüquqlarını önə çəkən bir qərar gəlsinlər".

"Nigeriyadakı iqlim problemlərinə gəldikdə, burada ən mühüm məsələlərdən biri quraqlıqdır. Şimal-şərqdəki bəzi ərazilərdə baş verən sel hadisələri bir neçə ay əvvəl çoxlu sayda insan həyatına son qoydu. İnfrastrukturun, omlakın və insanların dolaşmaq mənbələrinin dağıdılmasına səbəb oldu. Hamilə qadınlar da daxil olmaqla qadınlar və qızlar bu vəziyyətdən ciddi şəkildə əziyyət çəkirdilər. Eyni zamanda Çad gölünün kiçilməsi su resurslarının və ərzaq ehtiyatlarının azalmasına, həmçinin münəqişələrin yaranmasına səbəb olur. Nigeriyanın bəzi bölgələrində məhz bu problemlər səbəbindən münəqişə vəziyyətlərinin artdığını müşahidə edirik. Bundan əlavə, global məsələ olan temperaturun artması və istiliklərin hər gün daha dözülməz hala gəlməsi də narahatlıq doğurur", - deyərək Zainab Yunusa əlavə edib.

"İraqda iqlim dəyişikliyi səbəbindən ekstremal hava şəraiti ilə üzləşirik"



"İqlim dəyişikliyi global vəziyyət alıb və global problemdir. İraqda iqlim dəyişikliyi səbəbindən ekstremal hava şəraiti ilə üzləşirik".

Bunu COP29-da iştirak edən İraqın Ətraf Mühit Nazirliyində iqlim dəyişikliyi üzrə direktor müavini, ekologiya üzrə fəlsəfə doktoru Neam Nabeel Hashim Alqaseer deyib.

O qeyd edib ki, İraqda havanın temperaturu çox yüksəkdir: "Yayda bəzən 50-53 dərəcə temperatur olur. Eyni zamanda ölkə-



mizdə yağıntı miqdarı az, səhralaşan ərazilər isə çoxdur. Bunun səbəbi quraqlıq və su probleminin olmasıdır. İqlim dəyişikliyi-nin səbəb olduğu bu hadisələr köçkünlərin sayını artırır.

İraq və Azərbaycan hər ikisi inkişaf etməkdə olan neft ölkəsidir və iki ölkənin də maraqları eynidir. Biz neftdən gələn gəlirlə texnologiyamızı artırmalı və təsirin azaldılması üçün istifadə etməliyik".

İraqlı nümayəndə əlavə edib ki, COP29-un təşkilatçıları, Bakı Stadionu heyvət yaradıb: "Dünya məni Heydər Əliyev Mərkəzində oldum. Azərbaycanın tarixi, illər boyu inkişafı mənə çox maraqlı gəldi".

"Biz güclərimizi birləşdirsək, dünyada tullantı problemi qalmaz"

"Ölkələr metan emissiyalarının azaldılması ilə bağlı öz hədəflərini konkret ortaya qoymalıdır. Eyni zamanda metan tullantılarının təmizlənməsi üçün modernləşdirmə də olmalıdır".

Bunu Slovakiya Baş nazirinin müavini və ətraf mühit naziri Tomaş Taraba noyabrın 19-da BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) çərçivəsində "mavi zona"da "İqlim fəaliyyəti üçün üzvi tullantılardan metan qazının azaldılması (ROW)" üzrə yüksək səviyyəli tədbirdə deyib.

Nazir bildirib ki, tullantıların idarə olunmasında innovasiyalar şərtidir. "Biz birlikdə çalışıb güclərimizi birləşdirsək, dünyada tullantı problemi qalmaz", - deyərək slovakıyalı nazir diqqətə çatdırıb.

Kanika DEVAN:

"İqlim problemləri ilə mübarizə aparmaq üçün maliyyə şərtidir"

"Bütün iqlim problemləri ilə mübarizə aparmaq üçün maliyyə şərtidir". Bunu "Ka Design" atelyesinin təsisçisi və kreativ direktoru, Bramco Qrupunun prezidenti, Dünya İqtisadi Forumunun gənc global lideri Kanika Devan deyib.



"Mənim özəl sektorda çalışdığım şirkət 1975-ci ildən bəri davamlılıq, sıfır tullantı, dairəvi iqtisadiyyat istiqamətində fəaliyyət göstərir. Həmin ildən sıfır tullantı, əhəngdaş hasilatı, ada meliorasiyası ilə bağlı işlər görürük", - deyərək, çalışdığı qurumla bağlı məlumat verib.

Kanika Devan bildirib ki, iqlimin davamlılığında yalnız temperatur nöqtəyi-nəzərindən danışmaq düzgün deyil: "Temperatur torpaqla bağlıdır. Əgər torpaq yaxşıdırsa, deməli, bütün iqlim dövrü yaxşıdır.

Bu gün yaranan problemlərdən biri də infrastruktur qurarkən həddindən artıq sintetik qatranlardan istifadə edərək, təmiz sudan uzaq durmaqdır. Duz miqdarı və turşuluq çox olduqda binanın dağılması baş verir. 2001-ci ildə qurduğum işlə hava limanları, super yaxtalar hazırladım. Bunlar tam sıfır tullantı qanununa əsaslanırdı. Biz bunu etməklə ekoloji baxımdan, rifah nöqtəyi-nəzərindən davamlı olduğumuzu bildiririk".

